2024/1995

22.7.2024

NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRAVOMOCI (EU) 2024/1995

ze dne 19. července 2024

o dočasném mimořádném opatření pro nouzovou destilaci k řešení narušení trhu v odvětví vína v Portugalsku v hospodářském roce 2024/2025

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 ([1]), a zejména na čl. 219 odst. 1 ve spojení s článkem 228 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) S cílem zabránit narušení trhu s vínem v Unii pro hospodářský rok 2023/2024 přijala Komise nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2023/1225 ([2]) včetně možnosti mimořádné nouzové destilace v některých členských státech. Cílem opatření bylo snížit nadměrné zásoby zaznamenané v některých hlavních vinařských oblastech Unie, které se týkaly zejména červených a růžových vín v důsledku kumulace dopadů různých krizí v předchozích letech, jakož i obecného trendu snižování spotřeby vína v Unii a vyvážených objemů v kontextu vysoké inflace, pokud jde o spotřebitele, a vysokých nákladů, pokud jde o výrobce vína.

(2) V důsledku toho bylo v šesti členských státech (Německo, Španělsko, Francie, Itálie, Maďarsko a Portugalsko) z trhu staženo více než 3,5 milionu hektolitrů červených a růžových vín. Odstranění těchto objemů spolu s poklesem produkce v Unii v roce 2023 (– 10,5 % ve srovnání s předchozím rokem) a v důležitých producentských členských státech (–24 % v Itálii a – 21 % ve Španělsku) se promítlo do celkově vyrovnanějšího trhu v současném hospodářském roce, ač situace na trhu v celé Unii zůstává nestabilní.

(3) Naproti tomu Portugalsko zaznamenalo v roce 2023 nejvyšší nárůst sklizně mezi členskými státy vyrábějícími víno (+10 % oproti předchozímu roku a +15 % v segmentu červených vín s chráněným označením původu nebo chráněným zeměpisným označením) a dosáhlo celkové produkce přibližně 7,5 milionu hektolitrů. Mezitím se domácí prodej portugalských červených vín chráněných označením původu nebo zeměpisným označením na vnitrostátním trhu do března 2024 ve srovnání se stejným obdobím roku 2023 jen nepatrně zvýšil o +2,3 %, zatímco vývoz do dubna 2024 klesl o 1,5 %. Tato situace zatěžuje zejména segment portugalských červených vín s chráněným označením původu nebo zeměpisným označením, jejichž zásoby se podle odhadů do července 2024 dále zvýší o 29 % ve srovnání s rokem 2023 a o 46 % ve srovnání s průměrnou hodnotou za předchozích pět let.

(4) Kumulace zásob vyvíjí značný tlak na ceny na portugalském trhu s vínem. Pokud nebudou přijata rychlá opatření, hrozí, že s příchodem sklizně v roce 2024 dojde k dalšímu narušení vnitrostátního trhu, protože výrobcům vína nebudou skladovací kapacity stačit pro novou produkci a budou nuceni prodávat za ještě nižší ceny. Současný tlak na portugalském trhu s vínem a naléhavá potřeba portugalských výrobců zajistit dostatečnou skladovací kapacitu pro novou sklizeň mohou do jisté míry ovlivnit i trhy s vínem v jiných členských státech, které by mohly přijmout část přebytku nabídky v Portugalsku a prodávat je za nízkou cenu, ať už s původním označením původu nebo zeměpisným označením, nebo bez nich.

([1]) Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/ojb.

([2]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/1225 ze dne 22. června 2023 o dočasných mimořádných opatřeních odchylujících se od některých ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 za účelem řešení narušení trhu v odvětví vína v některých členských státech a o odchylkách od nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1149 (Úř. věst. L 160, 26.6.2023, s. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1225/oj).

(5) Odstranění části objemu zásob portugalského trhu s vínem v nejvíce postiženém segmentu trhu s červenými víny chráněnými označením původu nebo zeměpisným označením by mělo Portugalsku pomoci vyřešit nerovnováhu na trhu a zabránit tomu, aby se současná narušení změnila v závažnější nebo dlouhodobější krizi v Portugalsku a aby se rozšířila na trhy s vínem v dalších členských státech. Navzdory opatření přijatému v roce 2023 se očekává, že zásoby červených vín chráněných označením původu nebo zeměpisným označením v Portugalsku budou do konce července 2024 o 2,25 milionu hektolitrů vyšší než rekordní úroveň z předchozího roku, což představuje 63 % celé průměrné sklizně. Kumulované zásoby těchto kategorií dosáhnou do konce stávajícího hospodářského roku dvouapůlnásobku objemu produkce v roce 2023, zatímco v průměru jsou konečné zásoby méně než dvojnásobkem průměrné sklizně.

(6) Aby se snížil tlak na trh, bylo by nutné odstranit alespoň 15 % přebytečných zásob, které činí přibližně 340 000 hektolitrů. Při úrovni kompenzace o 20 % nižší, než jsou současné tržní ceny, by si opatření vyžádalo přibližně 15 milionů EUR. Portugalsko prohlásilo, že objem vína, který překračuje vnitrostátní platby podle článku 216 nařízení (EU) č. 1308/2013, není schopno stáhnout z trhu. Jakákoli jiná opatření dostupná podle nařízení (EU) č. 1308/2013 se jeví jako nedostatečná nebo nevhodná. Proto je vhodné využít v Portugalsku zemědělské rezervy k provedení cílené nouzové destilace.

(7) Aby se zabránilo narušení hospodářské soutěže, nemělo by být povoleno používání získaného alkoholu v potravinářském a nápojovém průmyslu a použití by mělo být omezeno na průmyslové účely, včetně dezinfekčních a farmaceutických, a na energetické účely. Aby se předešlo jakémukoli zneužití nebo nadměrné kompenzaci po zavedení tohoto výjimečného opatření, je vhodné požádat dotčený členský stát, aby se opatření zaměřilo výhradně na kategorie vína s velkou nerovnováhou na trhu a aby se omezila kompenzace, která má být poskytnuta, na úroveň nižší než příslušné aktuální tržní ceny.

(8) Aby se zvýšila účinnost finančních zdrojů Unie, které mohou být na tuto nouzovou destilaci přiděleny, mělo by být Portugalsku umožněno doplnit finanční pomoc Unie vnitrostátními platbami pokrývajícími až 200 % podpory Unie stanovené v tomto nařízení.

(9) Portugalsko by mělo Komisi sdělit podrobné informace o provádění tohoto nařízení, aby Unie mohla sledovat účinnost opatření, které toto nařízení zavádí.

(10) Z rozpočtových důvodů by Unie měla financovat výdaje vzniklé Portugalsku v souvislosti s prováděním opatření stanoveného v tomto nařízení pouze tehdy, pokud jsou tyto výdaje uskutečněny do určitého data způsobilosti. Podpora na toto mimořádné opatření by proto měla být vyplacena do 30. dubna 2025.

(11) Vzhledem k tomu, že po dni 30. dubna 2025 nemají být prováděny žádné platby, nepoužije se čl. 5 odst. 2 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/127 ([3]), který stanoví poměrné snížení měsíčních plateb prováděných po uplynutí této lhůty.

(12) V zájmu ochrany finančních zájmů Unie provádějí příslušné vnitrostátní orgány členského státu, který mimořádné opatření pro nouzovou destilaci uplatňuje, kontroly, aby ověřily dodržování podmínek a požadavků stanovených v tomto nařízení.

(13) Ze závažných a naléhavých důvodů je vzhledem k přetrvávajícímu narušení trhu a krátkému času, který má Portugalsko k dispozici na zahájení provádění opatření obsaženého v tomto nařízení před nadcházející sklizní v září 2024, nezbytné přijmout opatření okamžitě a co nejdříve odstranit přebytek nabídky z trhu. V opačném případě by se situace na trhu dále zhoršila a současná nerovnováha by se přenesla do nového hospodářského roku, což by v Portugalsku mohlo způsobit dlouhodobou krizi, která by mohla ovlivnit i trhy s vínem v ostatních členských státech. Odklad opatření by proto mohl způsobit snížení jeho účinnosti při stabilizaci portugalského trhu s vínem.

([3]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/127 ze dne 7. prosince 2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116 o pravidla týkající se platebních agentur a dalších subjektů, finančního řízení, schválení účetní závěrky, jistot a použití eura (Úř. věst. L 20, 31.1.2022, s. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(14) Vzhledem k výše uvedeným naléhavým důvodům by toto nařízení mělo být přijato v souladu s postupem pro naléhavé případy stanoveným v článku 228 nařízení (EU) č. 1308/2013.

(15) S ohledem na nutnost okamžitého zásahu by toto nařízení mělo vstoupit v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Financování Unií a vnitrostátní platby

1. Portugalsku je k dispozici finanční podpora Unie v celkové výši 15 000 000 EUR na podporu dočasného mimořádného opatření pro nouzovou destilaci podle článku 2 za podmínek stanovených v tomto nařízení.

2. Finanční podpora uvedená v odstavci 1 se přiděluje na základě objektivních a nediskriminačních kritérií a zajišťuje, aby výsledné platby nezpůsobily narušení trhu nebo hospodářské soutěže.

3. Výdaje Portugalska uvedené v odstavci 1 v souvislosti s platbami za opatření uvedené v článku 2 jsou způsobilé pro finanční podporu Unie pouze v případě, že tyto platby budou provedeny do 30. dubna 2025.

4. Portugalsko může dále financovat opatření stanovené v článku 2 vnitrostátními platbami až do výše 200 % finanční podpory Unie uvedené v odstavci 1 tohoto článku.

Článek 2

Dočasná nouzová destilace vína

1. Podporu lze poskytnout na destilaci červených vín vyrobených na kontinentálním území Portugalska a chráněných označením původu nebo zeměpisným označením podle části II hlavy II kapitoly I oddílu 2 nařízení (EU) č. 1308/2013.

2. Alkohol získaný destilací, na kterou je poskytnuta podpora podle odstavce 1, se použije výhradně pro průmyslové účely, včetně dezinfekčních nebo farmaceutických, nebo pro účely energetické, aby se zabránilo narušení hospodářské soutěže.

3. Příjemci podpory uvedené v odstavci 1 jsou vinařské podniky, které vyrábějí produkty z révy vinné uvedené v části II přílohy VII nařízení (EU) č. 1308/2013 nebo je uvádějí na trh, organizace producentů vína, vinařská družstva, sdružení dvou či více producentů, mezioborové organizace nebo palírny výrobků z révy vinné.

4. Způsobilé pro podporu jsou pouze náklady na dodávku vína do palíren a na destilaci tohoto vína. Daň z přidané hodnoty není způsobilá pro podporu. Víno určené k destilaci v rámci tohoto opatření splňuje požadavky na uvádění na trh v Unii a příslušné specifikace produktu s chráněným označením původu nebo chráněným zeměpisným označením.

5. Portugalsko může pro příjemce tohoto opatření stanovit prioritní kritéria. Tato prioritní kritéria musí být objektivní a nediskriminační.

6. Portugalsko může příjemcům poskytnout zálohu až do výše 80 % podpory na danou operaci nouzové destilace, na kterou se vztahuje přijatá žádost o podporu podle tohoto článku, za předpokladu, že příjemce složil ve prospěch členského státu bankovní záruku nebo rovnocennou jistotu alespoň ve výši této zálohy. Aby byla tato operace způsobilá, musí být závěrečná platba podpory provedena před datem uvedeným v čl. 1 odst. 3.

7. Portugalsko stanoví pravidla pro postup podávání žádostí o podporu uvedenou v odstavci 1 a pro kontrolu opatření, která zahrnují pravidla ohledně:

a) právnických nebo fyzických osob, které mohou žádosti podávat;

b) podávání a výběru žádostí, která musí zahrnovat alespoň lhůty pro podávání žádostí, pro posouzení, zda jsou jednotlivé navrhované akce vhodné, a pro oznámení výsledků výběrového řízení hospodářským subjektům;

c) ověřování souladu s ustanoveními o způsobilých produktech a nákladech uvedených v odstavci 4 a s prioritními kritérii, pokud se prioritní kritéria uplatňují;

d) výběru žádostí, která musí zahrnovat alespoň váhu přidělenou jednotlivým prioritním kritériím, pokud se prioritní kritéria uplatňují;

e) podmínek vyplácení záloh a skládání jistot;

f) sledování a kontroly destilačních operací, způsobilosti destilovaných vín a použití vyrobeného alkoholu.

8. Portugalsko stanoví výši podpory pro příjemce na základě objektivních a nediskriminačních kritérií na regionální nebo vnitrostátní úrovni. Výše podpory nesmí překročit 80 % nejnižší průměrné měsíční ceny zaznamenané na úrovni produkce v hospodářském roce 2023/2024 pro způsobilé kategorie vín v daném regionu, případně na kontinentálním území Portugalska. Nejsou-li zaznamenané tržní ceny k dispozici, může je příslušný portugalský orgán odhadnout na základě nejlepších dostupných údajů.

Článek 3

Oznamování a kontroly

1. Do 31. srpna 2024 Portugalsko oznámí Komisi následující skutečnosti:

a) regiony, v nichž se má opatření uvedené v článku 2 použít;

b) částky kompenzace, které se použijí v souladu s čl. 2 odst. 4 a 8, v příslušných případech podle regionu a druhu způsobilého vína, a jejich odůvodnění;

c) příslušné objemy, které mají být destilovány;

d) výši vnitrostátních plateb, které mají být vynaloženy v souladu s čl. 1 odst. 4.

2. Do 30. června 2025 Portugalsko oznámí Komisi následující skutečnosti:

a) množství vína staženého z trhu pro každou oblast a druh způsobilého vína;

b) množství alkoholu vyrobeného z dodaného vína destilovaného v souladu s tímto nařízením;

c) finanční podporu Unie uvedenou v čl. 1 odst. 1;

d) vnitrostátní platby uvedené v čl. 1 odst. 4, které odpovídají platbám za víno stažené z trhu.

3. Oznámení Komisi uvedená v tomto článku se provádějí v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/1183 ([4]).

4. V souvislosti s mimořádnou nouzovou destilací podle tohoto nařízení provádějí příslušné orgány členských států veškeré nezbytné kontroly, aby ověřily způsobilost vín a dodržování všech platných podmínek a požadavků.

5. Kontroly na místě o provedení operací nouzové destilace podporovaných podle tohoto nařízení jsou systematické.

([4]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/1183 ze dne 20. dubna 2017, kterým se doplňují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 a (EU) č. 1308/2013, pokud jde o oznamování informací a dokumentů Komisi (Úř. věst. L 171, 4.7.2017, s. 100, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1183/oj).

Článek 4

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 19. července 2024.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN